

Beslutningsforslag nr. B 65. Fremsat den 20. november 1996 af Jan Kørpe Christensen (FP), Kirsten Jacobsen (FP), Hanne Severinsen (V), Else Winther Andersen (V), Frank Dahlgard (KF) og Lene Espersen (KF)

Forslag til folketingsbeslutning

om, at kommunerne fritages for forpligtelsen til at tilbyde modersmålsundervisning af fremmedsprogede/tosprogede børn

Folketinget opfordrer regeringen til at fremsætte lovforslag, der fjerner forpligtelsen for kommunerne til at tilbyde modersmålsundervisning af fremmedsprogede/tosprogede børn.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en delvis genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 113, folketingsåret 1995-96, jf. Folketingets forhandlinger, side 4667, og tillæg A, side 4418.

Folkeskolelovgivningen forpligter kommunerne til at tilbyde fremmedsprogede/tosprogede elever modersmålsundervisning. Denne forpligtelse stiller store ressourcemæssige og urimelige krav til de enkelte kommuner, hvor det ofte drejer sig om mange forskellige sprog. Alene i Ishøj Kommune ved København er der op til 50 forskellige nationaliteter, jf. Ritzaus Bureau 27. august 1996. Til undervisningen må undervisere i visse tilfælde hentes langvejs fra for at give elever undervisning i tre til fem timer ugentlig, ofte fordelt på to undervisningsperioder om ugen.

Folketingets Uddannelsesudvalg afholdt den 13. november 1996 en høring, »Tosproget i Danmark«, der netop beskæftigede sig med spørgsmålet om disse børns sprogtilenelse, og de mange indlæg fra forskellige kommuner bekræftede dels, at kommunerne har godt styr på tilrettelæggelsen af modersmålsundervisning og andre foranstaltninger for de fremmedsprogede/tosprogede børn, dels at forholdene og dermed også de nødvendige foranstaltninger varierer utrolig meget på landsplan, og at det derfor bør være overladt til kommunerne lokalt at planlægge de relevante tilbud og foranstaltninger for denne børnegruppe.

Ifølge Undervisningsministeriets statistik over tosprogede børn i folkeskolen i skoleåret 1995-96 er der ca. 36.000 fremmedsprogede/tosprogede børn i den danske folkeskole svarende til knap 7 pct. af det samlede elevtal. En stor del af disse elever benytter sig af retten til tilbud om modersmålsundervisning.

Forslagsstillerne ser positivt på de mange kommuners bestræbelser for at styrke danskkundskaberne og anerkender, at der er forskellige forhold i kommunerne. Derfor ønsker forslagsstillerne, at folkeskoleloven ændres, så kommunerne helt fritages for pligten til at tilbyde modersmålsundervisning, dels fordi modersmålsundervisning er meget ressourcetrævendende og ofte vanskelig at efterkomme, da det i mange tilfælde drejer sig om små og i Danmark usædvanlige

sprog, dels fordi folkeskolerne i højere grad skal koncentrere sig om at styrke danskundervisningen hos de fremmedsprogede/tosprogede elever.

Forslaget går derfor ud på, at kommunerne skal stilles frit med hensyn til at gennemføre modersmålsundervisning for fremmedsprogede/tosprogede elever. Det er urimeligt, at kommunerne i dag er tvunget til at gennemføre undervisning i et ukendt antal modersmål, en undervisning, der medfører store økonomiske byrder. Herudover er det alarmerende, at der også er tale om modersmålsundervisning til fremmedsprogede/tosprogede børn, hvis familien har været i landet i mere end to generationer, jf. B.T. 2. september 1996.

Fremmedsprogede/tosprogede børns danskkundskaber er ved skolestart alarmerende dårlige. Svend-Erik Hermansen, der er formand for Undervisnings- og Kulturudvalget i Høje-Taastrup Kommune, skriver i Det fri Aktuelt den 30. august 1996: »Mange af 2. generationsbørnene er nu forældre til børn i folkeskolen. Disse børn er dermed født og opvokset her i landet, men mange - om ikke de aller fleste - er sprogligt og funktionelt understimulerede, når de påbegynder skolegangen. Og det fortsætter hele vejen op i klasserne. Fordelt på de 11 klassetrin gives der i dag støtte til ikke færre end 723 elever ud af et samlet tal på 871 indvandrerel elever.« Svend-Erik Hermansen oplyser i samme artikel følgende: »I mandags startede 25 børn af indvandrerforældre på en af vore skoler i børnehaveklassen. De fleste børn har haft en opvækst i Danmark de første 6 år af tilværelsen. Alene to af børnene kunne så meget dansk, at de var i stand til at gå ind i et såkaldt normalt forløb. Resten må først i modtageklasse for at få nogle basale kundskaber, der kan sætte dem i stand til at klare det tilbud, som den danske folkeskole giver sine elever. De danske forældre har forlængst fravalgt den pågældende skole.«

Det viser, at størstedelen af disse fremmedsprogede/tosprogede børn i høj grad taler deres modersmål i hjemmene. Dette sker ofte på bekostning af de danskkundskaber, som de burde være i besiddelse af ved skolestart, både for at kunne indlære forskellige

F. t. beslutn. vedr. modersmålsundervisning af fremmedsprogede/tosprogede børn

fag ud over dansk, men naturligvis også for ikke at stille de dansksprogede elever ringere end andre. Som situationen er i dag, er de fremmedsprogede/tosprogede elevers manglende dansk kundskaber en meget stor belastning for klasseniveauet og for de enkelte elever.

Af de ca. 36.000 fremmedsprogede/tosprogede elever i folkeskolen er ca. 18.000, d.v.s. halvdelen, fordelt på 6 af landets 275 kommuner, mens 11 kommuner slet ikke havde fremmedsprogede/tosprogede børn i skoleåret 1995/96. Den på landsplan meget uhomogene fordeling af fremmedsprogede/tosprogede børn taler som ovenfor nævnt også for, at kommunerne bør gives handlefrihed til at vurdere behovet i de enkelte kommuner.

Kommunernes Landsforening og en lang række borgmestre rundt om i landet ønsker, at kommunerne får handlefrihed i forhold til undervisning af

fremmedsprogede/tosprogede børn. Kommunernes Landsforening udtaler således i et høringssvar vedrørende lovforslag nr. L 147, folketingsåret 1995-96, om ændring af folkeskoleloven, at forslaget giver den enkelte kommune nye muligheder for at kunne tage hånd om det særlige problem, at fremmedsprogede/tosprogede børn møder op i skolen med manglende eller utilstrækkelige dansk kundskaber. Forslaget giver også i begrænset omfang kommunerne en ny mulighed for at skoleplacere fremmedsprogede/tosprogede elever ud fra et ønske om at sikre en bedre fordeling mellem tosprogede og danske elever.

Det er for forslagsstillerne vigtigt, at kommunerne sikres en handlefrihed i forhold til modersmålsundervisning, så de kan anvende de givne ressourcer bedst muligt. Derfor bør kommunerne fritages for forpligtelsen til at skulle tilbyde modersmålsundervisning af fremmedsprogede/tosprogede børn.

Skriftlig fremsættelse

Jan Køpke Christensen (FP):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om, at kommunerne fritages for forpligtelsen til at tilbyde modersmålsundervisning af fremmedsprogede/tosprogede børn.

(Beslutningsforslag nr. B 65).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.